
СРПСКИ ЦАР ЈОВАН НЕНАД: Глава од 1.000 дуката

У сукобу два претендента на угарски престо после турске победе на Мохачком пољу, самозвани српски цар Јован Ненад је мудро изабрао страну аустријског надвојводе Фердинанда. Он не само да му је био најмање опасан противник, него је и давао најбоље гаранције за државу коју је почео да ствара од тла данашње Бачке.

Јован Ненад

Уз Фердинандову помоћ, био је признат за господара те области, тако да је могао да је држи под контролом и од Угарске и од Турске. Јован Ненад није веровао племству, па је хтео чак и да укине тадашњи феудални друштвени поредак. Све спахијске поседе, а они су били велики, поделио је народу и својим људима.

Хабзбург Фердинанд се налазио у првој половини 1527. године ван Угарске, припремајући се за борбу против трансилванијског господара Запоље, који је у то време слао једну војску за другом против цара Јована Ненада, трудећи се да га уништио пре но што Фердинанд стигне у Угарску.

Прву Запољину војску, под вођством Владислава Чакија, поразио је цар Јован почетком априла. У покољу је живот изгубио сам Чаки. И другу војску краља Запоље, под вођством ердељског војводе Петра Перињија, победио је Јован крајем априла у бици код Селеша на Тиси.

Перињи је једва извукао живу главу. Тек је трећа војска, а њу је чинила целокупна снага Ердеља и горње Угарске, под вођством Перињија и бискупа Цибака крајем јуна успела да однесе победу над царевим четама.

У покољу на Сефалдском пољу пало је око 8.000 људи Јована Ненада. Српски цар је морао да бежи из своје престоне Суботице, па је основао нову у Сегедину. За свега месец дана успео је да се поврати од страшног пораза и да попуни проређене редове своје војске. Фердинандове трупе су у међувремену ушле у Угарску, па им је цар Јован кренуо у сусрет.

Кад мисао победи

Суботица, престоница последњег српског цара Јована Ненада, добила је име по имену његовог војводе Суботе Врлића, који је имао дужност паладина, што би одговарало положају данашњег премијера и, у исто време, гувернера банке. Суботичани су му подигли споменик на коме стоји натпис: "Твоја је мисао победила."

Док је цар пролазио кроз Сегедин, који је био опустео, пред кућом Ласла Силађија зачуо се прасак из пушке. Јован Ненад је погођен метком атентатора близу срца. Био је то сељак кога је унајмио Запоља, а звао се према једним изворима Урбан, а према другима Себастијан. Војници су свог полумртвог вођу однели у село Торњош близу Суботице.

Исте ноћи стигао је Валентин Терек, најљући непријатељ Црног човека, како су Јована Ненада због необично тамне пути називали. Када је претходне године покушао да поврати Суботицу, био је поражен и тада се зарекао да ће својом руком убити Јована Ненада.

На превару и из обећање да му неће ништа, Терек је ушао у кућу у којој је рањеник лежао, и док је он још лежао у постељи, ни жив ни мртав, одсекао главу последњем српском цару. Одсечену главу је послао краљу Јовану Запољи и за њу добио 1.000 дуката награде. Било је то 26. јула 1527. године. Глава Црног човека је натакнута на копље и изложена на бедем Будимске тврђаве. Ту је стајала читаву седмицу, а потом је бачена у Дунав. Фердинандова војска је у Угарској наишла на млак отпор јер су Запољине чете биле проређене и изморене борбом против Србина, па је аустријски надвојвода за кратко време протерао Запољу. Војска Јована Ненада се после његове смрти расула и то је био и крај његове државе. Главна заслуга последњег српског цара лежи у томе што је он први дошао на мисао да на тлу Угарске, где су живели потомци Словена, створи српску покрајину. Пошто је ту замислио барем накратко и остварио, многи историчари га убрајају у родоначелника данашње Војводине. Његовом смрћу уништена је и његова творевина, али идеја, коју је он унео међу Србе у Угарској, није више могла да се уништи.

Вековна борба

Српска војводина је жељу за самосталношћу од Угарске и повезивањем са браћом са друге стране Саве и Дунава испољавала вековима после смрти Јована Ненада. Чинило се то понекад оружаним устанцима народа, али и у плановима грофа и деспота Ђорђа Бранковића, патријарха Арсенија Трећег Чарнојевића, у представкама и одлукама народних сабора, нарочито Темишварског из 1790. године, потом на чувеној Мајској скупштини револуционарне 1848. и на Благовештанском сабору 1861. у Сремским Карловцима.

(Вести)